13. Гай-Нижник П.П. Особисті ад'юнкти й секретарі П. Скоропадського (до історії функціонування Головної квартири Гетьмана України). *Український історичний журнал.* 2010. № 6. С. 106-126.

14. Шемшученка Ю.С., Авер'янова В.Б. Теоретичні засади вирішення проблем державного управління в Україні: наукова доповідь. К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 1995. 23 с.

15. Справа № 2-а-4830/11/2170: Ухвала Одеського апеляційного адміністративного суду України від 19 березня 2012 р. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: http:// www.reyestr.court.gov.ua/Review/56753754.

УДК 349.222.2

Буглак О. Г.,
аспірантка Науково-дослідного інституту
публічного права

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ОПЛАТИ ПРАЦІ ПРИВАТНОГО НОТАРІУСА В УКРАЇНІ ТА ЇЇ ГАРАНТІЇ

У статті наголошено на суттєвій різниці в питанні оплати праці приватного та державного нотаріуса. Суттєвою ознакою матеріального забезпечення приватних нотаріусів є те, що заробітна плата приватних нотаріусів напряму залежить від них самих, оскільки останні – це самозайняті особи, які здійснюють незалежну професійну діяльність. Автором здійснено виділення та розгляд основних особливостей оплати праці приватного нотаріуса в Україні до яких віднесено: 1)) матеріальне забезпечення здійснюється за принципом самофінансування; 2) сума плати за вчинення нотаріальної дії встановлюється безпосередньо приватним нотаріусом; 3) особливий порядок визначення сукупного доходу приватного нотаріуса, суть якого зводиться до того, що при визначенні чистого сукупного доходу приватного нотаріуса мають бути враховані й певні його витрати; 4) на приватних нотаріусів покладено обов'язок здійснювати облік доходів і витрат від такої діяльності. У статті досліджено особливий порядок визначення сукупного доходу приватного нотаріуса, проаналізовано спеціальні нормативно-правові акти у вказаній сфері. Окремою проблемою названо нечіткість системи оплати нотаріальних дій, що часто призводить до порушення соціальних прав нотаріусів. Наголошено на тому, що неврахованим залишається державна підтримка приватного нотаріату, яка виражається у створенні умов для здійснення нотаріальної діяльності та дотримання гарантій фінансової самостійності приватного нотаріуса, а також визначення та окреслення основних державних гарантій оплати праці приватних нотаріусів. Науковцем у рамках дослідження чітко визначено основні гарантії, які передбачені для приватних нотаріусів із врахуванням особливостей їх оплати праці. Окрему увагу акцентовано на тому, що матеріальне забезпечення нотаріусів виражається не тільки в гарантуванні створення належних умов для отримання гідної заробітної

плати, а й забезпечення умов для безперешкодного здійснення своєї нотаріальної діяльності з можливістю самостійно заробляти собі гідну заробітну плату у встановленому законом порядку.

Ключові слова: *приватний нотаріус, нотаріальна діяльність, оплата праці, самозайнята особа, особливості, гарантії.*

The article emphasizes the significant difference in the issue of remuneration of private notaries in contrast to public notaries. An essential feature of the material support of private notaries is that the salaries of private notaries directly depend on them, as the latter are self-employed persons who carry out independent professional activities. The author singles out and considers the main features of the remuneration of a private notary in Ukraine, which include: 1)) material support is carried out on the principle of self-financing; 2) the amount of payment for the performance of a notarial act is set directly by a private notary; 3) a special procedure for determining the total income of a private notary, the essence of which is that in determining the net total income of a private notary must take into account certain of its costs; 4) private notaries are obliged to keep records of income and expenses from such activities. The article examines the special procedure for determining the total income of a private notary, analyzes special regulations in this area. A separate problem is the vagueness of the system of payment for notarial acts, which often leads to violations of the social rights of notaries. It is emphasized that the state support of private notaries is not taken into account, which is expressed in creating conditions for notarial activities and compliance with guarantees of financial independence of private notaries, as well as defining and outlining basic state guarantees of private notaries. In the framework of the research, the researcher clearly defined the main guarantees provided for private notaries, taking into account the peculiarities of their remuneration. Particular attention is paid to the fact that the material support of notaries is expressed not only in ensuring the creation of appropriate conditions for a decent salary, but also providing conditions for the smooth implementation of their notarial activities with the ability to earn a decent salary.

Key words: *private notary, notarial activity, salary, self-employed person, features, guarantees.*

Вступ. Нотаріус – важлива процесуальна фігура як в державі в цілому, так і в окремих суспільних відносинах, де варто вирішити питання щодо оформлення спадщини, договорів купівлі-продажу, оформлення нерухомості, землі тощо. Виконання таких важливих функцій та завдань говорить про авторитет нотаріусів та про їх цінність у суспільстві, що підтверджується вчиненням активних дій з боку органів державної влади, спрямованих на створення гідних умов праці нотаріусів та забезпечення збереження кадрового потенціалу державних нотаріусів, залучення до державного сектору нотаріату дійсно високопрофесійних та відданих роботі осіб, створення належних умов для розвитку приватного нотаріату тощо. Але цей процес, на жаль, є досить повільним та потребує чітких та злагоджених дій як нотаріальної спільноти, так і органів влади. Одним із перспективних напрямків стабільної роботи нотаріату є гарантування належного рівня матеріального забезпечення нотаріуса.

На практичному рівні питання матеріального забезпечення нотаріусів піднімається досить рідко, а самі нотаріуси майже не говорять про свій неналежний рівень оплати праці та матеріального забезпечення в цілому. Вказану функцію соціального захисту покладено

на Нотаріальну палату України, проте остання не досить часто озвучує саме соціальні потреби нотаріусів, а якщо й говорить про потреби нотаріусів, то досить стримано та коротко. А тому матеріальне забезпечення нотаріусів наразі набуває досить актуального значення.

Загалом питання оплати праці та матеріального забезпечення нотаріусів у науковій літературі обговорюється досить рідко. Окремі аспекти матеріального забезпечення працівників, їх оплати праці, в тому числі й окремі питання оплати праці приватних нотаріусів, у своїх працях піднімали такі вчені як: В.М. Андріїв, В.А. Багрій, В.В. Баранкова, К.Ф. Білько, С.Я. Вавженчук, Ю.М. Гришина, Г. Ю. Гулєвська, К. Ф. Досінчук, В.І. Журавель, Т.А. Занфірова, Н. В. Ільєва, Ю. П. Ільїна, М.І. Іншин, В.В. Комаров, І.І. Когутич, Т. М. Карнаух, С.С. Лукаш, О.В. Москаленко, С.М. Черноус, В.І. Щербина, О.М. Ярошенко та інші. Але незважаючи на проведені наукові дослідження, вважаємо, що наразі не надано повної характеристики та не забезпечено системного підходу до питання оплати праці приватних нотаріусів.

Питання матеріального забезпечення, а саме оплати праці державних нотаріусів декілька разів озвучувались Нотаріальною палатою України, яка наголошувала на необхідності підвищення посадових окладів державних нотаріусів, аргументувала необхідність перегляду системи оплати праці нотаріусів та забезпечення їх гідною заробітною платою. Із вуст самих же нотаріусів необхідність підвищення рівня їх матеріального забезпечення коротко прозвучало під час єдиного в Україні масового мирного протесту нотаріусів, який відбувся 25.02.2019 року під назвою «Нотаріат проти корупційних та рейдерських схем». На вказаному протесті була висловлена незадоволеність нотаріусів умовами праці та ними було наголошено на проблемі планомірного зменшення чисельності та фінансування нотаріату. Окремо було наголошено на важливості відновлення належного фінансування державного нотаріату, забезпечення належної кількості державних нотаріусів у віддалених районах; відновлення роботи державних нотаріальних контор, діяльність яких була припинена Міністерством юстиції України за останні п’ять років [1]. Це, як ми вже говорили, була єдина акція протесту нотаріусів за період незалежності України, проте все ж мала досить значний вплив на підвищення рівня соціального захисту нотаріусів, оскільки саме після такої акції посадові оклади державних нотаріусів зазнавали підвищення у 2 рази. Питання ж оплати праці та матеріального забезпечення приватних нотаріусів, зазвичай, залишається осторонь, оскільки у суспільстві панує така думка: приватні нотаріуси є самозайнятими особами, а отже мають дбати про себе самостійно. З першого погляду це так, але неврахованим залишається державна підтримка приватного нотаріату, яка виражається у створенні умов для здійснення нотаріальної діяльності та дотримання гарантій фінансової самостійності приватного нотаріуса, а також визначення та окреслення основних державних гарантій оплати праці приватних нотаріусів.

Постановка завдання. Метою статті є розгляд особливостей оплати праці приватних нотаріусів та гарантії, які передбачені для них у загальній системі оплати праці. Для досягнення поставленої мети у статті здійснюється співвідношення оплати праці приватного та державного нотаріусів, встановлюються основні положення щодо визначення чистого доходу приватних нотаріусів та аналізуються основні нормативно-правові акти у вказаній сфері.

Результати дослідження. Переходячи до безпосереднього розгляду питання

матеріального забезпечення приватних нотаріусів варто наголосити на суттєвій особливості: якщо на питання оплати праці державних нотаріусів може певним чином вплинути держава, то заробітна плата приватних нотаріусів напряму залежить від них самих, оскільки останні – це самозайняті особи, які здійснюють незалежну професійну діяльність. Окреслюючи правовий статус самозайнятої особи Т.Л. Жовнір пропонує визначити його як встановлені відповідно до чинного нормативно-правового регулювання особливості правової ідентифікації самозайнятої особи у системі права та правовідносин, які ґрунтуються на особливому порядку її персоналізації у наведеній системі, набуття ознак суб'єкта права та правовідносин, а також на особливостях правового становища наведеної особи у зазначеній системі, яке відображається за допомогою сукупності її прав та обов'язків, гарантій їх дотримання та виконання, відповідальності, а також інших структурних елементів, які в динаміці розкривають особливості функціонування самозайнятої особи як суб'єкта права і правовідносин, її взаємозв'язки з іншими суб'єктами права, місце у взаємовідносинах з державою [2, с. 78]. Абзацом 2 пп. 14.1.226 п. 14.1 ст. 14 розд. I Податкового Кодексу України закріплено поняття «незалежна професійна діяльність», під якою розуміють участь фізичної особи у науковій, літературній, артистичній, художній, освітній або викладацькій діяльності, діяльність лікарів, приватних нотаріусів, приватних виконавців, адвокатів, арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів), аудиторів, бухгалтерів, оцінщиків, інженерів чи архітекторів, особи, зайнятої релігійною (місіонерською) діяльністю, іншою подібною діяльністю за умови, що така особа не є працівником або фізичною особою - підприємцем (за виключенням випадку, передбаченого пунктом 65.9 статті 65 цього Кодексу) та використовує найману працю не більш як чотирьох фізичних осіб [3]. Про віднесення приватного нотаріуса до самозайнятої особи ми можемо також говорити на підставі аналізу положень Порядку обліку платників податків і зборів, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 09.12.2011 № 1588 [4], в якому визначні окремі норми взяття на облік для фізичних осіб підприємців та фізичних осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність.

Зазначимо, що система оплати праці відображає способи встановлення залежності розміру заробітної плати працівника від кількості і якості витраченої ним праці за допомогою сукупності показників, які відображають результати праці і фактично витрачений час [5]. Приватний нотаріус як самозайнята особа самостійно здійснює фінансування своєї діяльності, роботи своєї нотаріальної контори, здійснює оплату праці осіб, які в цій працюють. А тому досить часто й уявлення звичайних людей про приватну нотаріальну діяльність є досить сумнівною, а плату за їх послуги – захмарною. Подібну позицію висловлює, К.Ф. Досінчук: на психологічному рівні люди сприймають приватних нотаріусів, як так званих, бізнесменів, основна мета яких отримати прибутки. Але, при цьому, не мають уявлення, які кошти приватні нотаріуси сплачують до державного бюджету за свою діяльність, маючи більше обов'язків, а ніж прав. По суті, діяльність приватних нотаріусів здійснюється на засадах самофінансування як технічного, так і матеріального забезпечення, на відміну від державних нотаріальних контор, які фінансуються державою [6, с. 178]. У цілому значна кількість громадян розглядає приватних нотаріус як бізнесменів. Проте, така думка, безумовно, є хибною, а діяльність приватного нотаріуса не можна порівнювати із роботою бізнесмена, фізичної-особи підприємця, оскільки функції цих категорій осіб є різними. На сьогодні активно

впроваджується принцип єдності державного та приватного нотаріуса, вчиняються дії щодо розвитку єдиного нотаріату, а тому приватний нотаріус, як і державний, переслідує єдину мету – забезпечення захисту особи. Більшість наших громадян, на жаль, не розуміють того, що приватний нотаріус не має ніякої матеріальної підтримки з боку держави, а всі фінансові витрати та ризики діяльності покладаються на них.

Отже, основними особливостями оплати праці приватного нотаріуса є:

1) матеріальне забезпечення здійснюється за принципом самофінансування. В.В. Комаров та В.В. Баранкова зазначають, що однією з основних значущих характеристик приватної нотаріальної діяльності на відміну від діяльності державних нотаріусів є самофінансування. Приватні нотаріуси не одержують заробітної плати з бюджету та самостійно організовують і фінансово забезпечують здійснення своєї діяльності. Джерелом фінансування приватних нотаріусів є кошти, одержані ними за вчинення нотаріальних дій, складання та виготовлення документів, надання консультацій правового характеру тощо. При цьому, будучи платниками податків, нотаріуси забезпечують стабільне надходження коштів до бюджету [7, с. 140].

2) сума плати за вчинення нотаріальної дії встановлюється безпосередньо приватним нотаріусом. Приватний нотаріус за свої послуги справляє плату в розмірах за домовленістю із заінтересованою особою. Це право прямо передбачено ч. 1 ст. 31 Закону України «Про нотаріат». Нормами цієї ж статті закріплено, що приватні нотаріуси за вчинення інших дій, покладених на них відповідно до закону, справляють плату, розмір якої визначається законодавством у відповідній сфері. Оплата додаткових послуг правового характеру, що надаються приватними нотаріусами і не належать до вчинюваної нотаріальної дії також провадиться за домовленістю сторін [8].

3) особливий порядок визначення сукупного доходу приватного нотаріуса, суть якого зводиться до того, що при визначенні чистого сукупного доходу приватного нотаріуса мають бути враховані й певні його витрати. Вважаємо, це не тільки важливою особливістю, а й соціальною гарантією, оскільки при здійснення оподаткування враховується виключно чистий дохід приватного нотаріуса. Про це, зокрема, зазначено у Податковому кодексу України. Так, нормами статті 178 закріплено, що оподатковуваним доходом вважається сукупний чистий дохід, тобто різниця між доходом і документально підтвердженими витратами, необхідними для провадження певного виду незалежної професійної діяльності. У разі неотримання довідки про взяття на облік особою, яка провадить незалежну професійну діяльність, об'єктом оподаткування є доходи, отримані від такої діяльності без урахування витрат [3].

Наказом Державної податкової служби України від 24.12.2012 року № 1185 затверджено Узагальнюючу податкову консультацію щодо деяких питань оподаткування фізичних осіб, які провадять незалежну професійну діяльність (приватних нотаріусів, адвокатів), в якій зазначено, що з метою забезпечення дотримання загальних принципів оподаткування, передбачених статтею 4 Податкового Кодексу України, при визначенні сукупного чистого доходу доцільно враховувати витрати приватних нотаріусів, які пов'язані з організацією нотаріальної діяльності та обумовлені вимогами Закону України «Про нотаріат». Зазначено, що до витрат нотаріуса віднесено: 1) оренда робочого місця нотаріуса, у тому числі його поточний ремонт, обладнання пандусу для під'їзду інвалідів; 2) страхування цивільно-правової відповідальності приватного нотаріуса; 3) технічне забезпечення діяльності робочого місця нотаріуса та його обслуговування: а) охоронна та

пожежна сигналізація; б) металеві двері або металеві ролети; в) металеві грати, захисні ролети та броньована ударостійка плівка на вікнах; г) металеві шафи; д) вогнестійкий сейф; е) інформаційна вивіска; є) обслуговування технічного обладнання (комп'ютери, у тому числі їх програмне забезпечення, принтери, сканер, ксерокс, факс, телефон тощо); ж) підключення та користування мережею Інтернет без обмеження кількості провайдерів, включаючи мобільний Інтернет; з) телекомунікаційні послуги; и) меблі; 4) програмне забезпечення, користування електронною базою законодавства; 5) встановлення, обслуговування та користування державними та єдиними реєстрами; 6) виготовлення печатки, штампів з текстами посвідчувальних написів; 7) витрати на придбання спеціальних бланків нотаріальних документів та ведення реєстрів для реєстрації нотаріальних дій, книг, журналів реєстрації (обліку), передбачених номенклатурою; 8) витрати на придбання канцелярського приладдя (картонажі, архівні папки, твердий картон, канцелярський папір, технічні засоби для прошивання документів тощо); 9) витрати на забезпечення збереження документів нотаріального діловодства; 10) проходження підвищення кваліфікації, участь у короткотермінових семінарах, міжнародних семінарах, симпозіумах, науково-практичних конференціях; удосконалення професійної майстерності; навчання в школі молодого нотаріуса; придбання та передплата юридичної літератури (книг, журналів, дисків, програм тощо); 11) оплата праці та обов'язкові нарахування на фонд оплати праці помічників, секретарів, стажистів (найманих працівників); 12) сплата внесків до Пенсійного фонду України, у тому числі на користь найманих працівників, та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування; 13) відкриття рахунків у банках та їх розрахунково-касове обслуговування (депозитні рахунки); 14) витрати на поштові та кур'єрські послуги, необхідні для ведення нотаріальної діяльності [9].

Наказом Міністерства доходів і зборів України від 30.12.2013 року № 884 «Про затвердження Узагальнюючої податкової консультації щодо витрат приватного нотаріуса» доповнено наступними витратами, які враховуються при визначенні сукупного чистого доходу приватних нотаріусів, а саме: комунальні витрати (електро-, газо-, тепло-, водопостачання) на утримання робочого місця приватного нотаріуса, у разі якщо це нежитлове приміщення є власністю приватного нотаріуса та сплату щомісячних членських внесків нотаріусами на забезпечення нотаріального самоврядування, відповідно до статті 16 Закону України «Про нотаріат» [10]. В цілому варто зазначити, що підзаконними актами закріплено досить широкий перелік витрат, які віднесено до витрат приватного нотаріуса та які не враховуються при визначенні ним чистого доходу. Доходи та витрати приватного нотаріуса в обов’язковому порядку мають бути документально підтверджені. Але, на сьогодні все більше питань виникає щодо включення до витрат приватного нотаріуса сплачену за свій рахунок суму страхових внесків на користь найманих працівників за договорами недержавного пенсійного забезпечення. У наведених вище переліках вказано виключно про сплату внесків до Пенсійного фонду України, у тому числі на користь найманих працівників, та фондів загальнообов’язкового державного соціального страхування. Відомості про включення витрат страхових внесків, які сплачені приватним нотаріусом на користь найманих працівників за договорами недержавного пенсійного забезпечення, у вказаному переліку витрат відсутні, а отже, нотаріус не має права їх включати складу витрат.

4) на приватних нотаріусів покладено обов’язок здійснювати облік доходів і витрат від такої діяльності. Наказом Міністерства фінансів України від 13.05.2021 року № 261

«Про затвердження типової форми, за якою здійснюється облік доходів і витрат фізичними особами - підприємцями і фізичними особами, які провадять незалежну професійну діяльність, та Порядку її ведення» затверджено типову форму, за якою здійснюється облік доходів і витрат фізичними особами - підприємцями і фізичними особами, які провадять незалежну професійну діяльність та Порядок ведення типової форми, за якою здійснюється облік доходів і витрат фізичними особами - підприємцями і фізичними особами, які провадять незалежну професійну діяльність [11]. Вказаним порядком передбачено можливість приватного нотаріуса вести відомості про свої доходи та витрати у таких формах: в паперовому та/або електронному вигляді, у тому числі засобами електронного кабінету у порядку, встановленому законодавством. Така альтернатива вибору введення відомостей про свої доходи та витрати сприяє свободі у виборі приватним нотаріусом тих форм висвітлення відомостей про свої доходи та витрати, які є найбільш оптимальними для нотаріуса у тих чи інших умовах: комусь зручніше використовувати паперову форму, яка існувала ще з часів початку роботи нотаріату та до якої звикла значна кількість приватних нотаріусів, які працюють ще з початку функціонування приватної нотаріальної діяльності; іншим зручніше застосовувати інноваційні технології, коли можливість введення обліку доходів і витрат не обмежується офісом приватного нотаріуса. Варто наголосити на тому, що пунктом 5 наведеного вище Порядку передбачено, що здійснення обліку витрат в електронній формі засобами електронного кабінету самозайнята особа зобов’язана отримати кваліфікований сертифікат відкритого ключа, сформований кваліфікованим надавачем електронних довірчих послуг, включених до системи подання податкових документів в електронному вигляді. Після отримання самозайнятою особою кваліфікованого сертифіката відкритого ключа така особа здійснює операції з ведення обліку доходів і витрат відповідно до Кодексу безкоштовно [11].

Окремим аспектом матеріального забезпечення приватного нотаріуса варто назвати й нечіткість системи оплати нотаріальних дій, що часто призводить до порушення соціальних прав нотаріусів. Отже, якщо враховувати наведені вище особливості діяльності приватного нотаріуса та його матеріального забезпечення слід виділити наступні гарантії для приватних нотаріусів: 1) гарантія не перешкоджання державою в особі її органів законної діяльності приватного нотаріуса, в тому числі й шляхом гарантування реального отримання приватними нотаріусами грошових коштів, які вони отримали від вчинення нотаріальних дій; 2) гарантія здійснення прозорої державної політики у сфері оподаткування доходів приватного нотаріуса у відповідності до норм чинного законодавства; 3) не перешкоджання здійсненню нотаріальної діяльності з боку держави та її органів шляхом прийняття таких норм, які ставлять прозорість, незалежність та самостійність роботи приватного нотаріуса у певну залежність; 4) гарантування можливості приватного нотаріуса самостійно домовлятися із заінтересованою особою про розмір своїх послуг, що включає в себе відсутність державного контролю у вказаній сфері; 5) створення дієвих механізмів дотримання норм статті 31 Закону України «Про нотаріат» щодо гарантій приватного нотаріуса з оплати вчинення нотаріальних дій; 6) гарантування врахування включно чистого доходу діяльності приватного нотаріуса, тобто доходу із вирахуванням витрат, які останній сплачує при вчиненні нотаріальних дій; 7) гарантування приватним нотаріусам здійснювати введення обліку доходів і витрат у зручній для них формі, яка передбачена затвердженим Порядком ведення типової форми, за якою здійснюється облік доходів і витрат, фізичними особами - підприємцями і фізичними особами, які провадять

незалежну професійну діяльність, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 13.05.2021 № 261, а саме: в паперовому та/або електронному вигляді, у тому числі засобами електронного кабінету у порядку, встановленому законодавством; 8) гарантування здійснення соціальної підтримки приватного нотаріуса, який забезпечує надання робочих місць іншим особам, шляхом встановлення для нього певних пільг тощо.

Висновки. Підсумовуючи, варто наголосити на тому, що від правильного ціноутворення у сфері нотаріату багато в чому залежить результат надання нотаріальних послуг. Оплата праці суттєво впливає на збереження позитивного ставлення до професій в цілому, до осіб, які звертаються за вчиненням нотаріальних дій та й, загалом, визначає відношення до роботи. І якщо для державних нотаріусів важливим є встановлення державою належного рівня посадових окладів та їх своєчасна виплата, то для приватних нотаріусів необхідним є створення та забезпечення чіткої і належної системи оплати нотаріальних дій, створення умов для нормального здійснення своєї діяльності, що забезпечується системою відповідних гарантії, які визначені на законодавчому рівні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Акція протесту: нотаріуси відмовилися вчиняти нотаріальні дії. Юридична газета Online. URL: https://yur-gazeta.com/golovna/akciya-protestu-notariusi-vidmovilisya-vchinyati-notarialni-diyi.html

2. Жовнір Т.Л. Зміст правового становища самозайнятої особи. *Підприємство, господарство і право*. 2020. № 1. С. 76-81.

3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI**.** *Офіційний вісник України*. 2010. № 92. Том 1. Стор. 9. Стаття 3248.

4. Порядок обліку платників податків і зборів: наказ Міністерства фінансів України від 09.12.2011 № 1588. *Офіційний вісник України.* 2012. № 1. Том 2. Стор. 870. Стаття 39

5. Максимець Ю.В. Заробітна плата як визначальний чинник мотивації праці в ринковій економіці. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2008. Вип. 18.10. С. 224-229.

6. Досінчук К.Ф. Реалізація принципу доступності у сучасному нотаріаті. URL : :http://elar.naiau.kiev.ua/bitstream/123456789/13227/1/%D0%A4%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81.%2C%20%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3.%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85_p177-178.pdf

7. Комаров В.В., Баранкова В.В. Проблеми латинського нотаріату: український досвід нормоутворення. *Вісник академії правових наук України*. № 1(48). С. 129-141.

8. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII. Відомості Верховної ради України. 1993. № 39. Стаття 383.

9. Про затвердження Узагальнюючої податкової консультації щодо деяких питань оподаткування фізичних осіб, які провадять незалежну професійну діяльність (приватних нотаріусів, адвокатів): Наказ Державної податкової служби України від 24.12.2012 року № 1185. *Урядовий кур'єр* від 10.01.2013. № 5

10. Про затвердження Узагальнюючої податкової консультації щодо витрат приватного нотаріуса: наказ Міністерства доходів і зборів України від 30.12.2013 року № 884. *Урядовий кур'єр* від 17.01.2014№ 9

11. Про затвердження типової форми, за якою здійснюється облік доходів і витрат фізичними особами - підприємцями і фізичними особами, які провадять незалежну

професійну діяльність, та Порядку її ведення: наказ Міністерства фінансів України від 13.05.2021 року № 261. *Офіційний вісник України*. 2021. № 54. Стор. 197. Стаття 3380.

УДК 349.3

Вапнярчук Н. М.
кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник,
провідний науковий співробітник
Національної академії правових наук України,
старший науковий співробітник Науково-дослідного інституту правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України

СОЦІАЛЬНА ПІЛЬГА ЯК НАЙВАЖЛИВІША СОЦІАЛЬНА ГАРАНТІЯ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ СПЕЦІАЛЬНОГО ЗВ'ЯЗКУ ТА ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ УКРАЇНИ

У статті розглянуто наявну систему надання пільг особовому складу Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України як одну із додаткових соціальних гарантій. Зазначено, що незважаючи на значну кількість публікацій, що висвітлюють різні аспекти державної політики щодо соціального захисту населення, питання аналізу та формування оптимальної системи надання пільг для вказаної категорії осіб не набули достатнього ступеня розробленості. Наголошено на важливості соціальних пільг як найважливішої соціальної гарантії, які відіграють одну з важливих ролей у мотивації осіб особового складу Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України як суб'єкта сектору безпеки і оборони щодо якісного виконання своєї трудової функції, удосконалення компетенції, відданої праці. Зроблено висновок, що сьогодні, приміром, військовослужбовці користуються цілою низкою соціальних пільг, що надаються у сфері користування громадським транспортом, у сфері охорони здоров'я, санаторно-курортного обслуговування, у сфері оплати за комунальні послуги та користування житлом та ін. Проте нагромадження такої кількості пільг, виплат, допомог, та, відповідно, постійне продукування нормативно-правових актів, які визначають конкретні розміри виплат, специфічні процедури їх нарахування та отримання, не завжди свідчить про забезпечення цілісного та комплексного соціального захисту особового складу наведеного органу. Зазначено, що сьогоднішнє реформування Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України як сучасного органу, який забезпечує високоякісний захищений урядовий зв'язок і кіберзахист органів державної влади та критичної інфраструктури є кроком у вірному напрямку, оскільки враховуючи сьогоднішні реалії соціальні гарантії особового складу Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України потребують вдосконалення, зокрема проведення економіко-правових заходів, спрямованих на надання належного рівня грошового, медичного, житлового, речового, продовольчого та інших видів